

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Budapesten, 2011. évi május hó 10. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. r. terhelt védői által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 6.B.142/2007/46. számú, illetőleg a Debreceni Ítéltábla Bf.III.80/2009/54. számú ítéletét az I. r. terhelt tekintetében megváltoztatja akként, hogy

a terhére megállapított bűncselekmények közül egy rendbeli cselekményt a Btk. 250. § (1) bekezdésébe ütköző és az (2) bekezdés a) pontjának I. fordulata szerint minősülő vesztegetés büntettének minősíti, a börtönbüntetés tartamát 5 (öt) évre enyhíti. Egyebekben hatályukban fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság a 2008. szeptember 29-én kihirdetett 6.B.142/2007/46. számú ítéletével a felülvizsgálattal érintett I. r. terheltet bűnösnek mondotta ki 4 rendbeli a Btk. 250. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontjára tekintettel a (3) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettében. Ezért halmazati büntetésül 6 év börtönbüntetésre, 6 év közügyektől eltiltásra és az ügyészi foglalkozástól történő végleges hatályú eltiltásra ítélte, továbbá 181.000 Ft vagyonekbeosztást is elrendelt vele szemben. Ugyanakkor a Btk. 275.

§-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti közokirat-hamisítás büntette miatt emelt további vád alól felmentette. Az általa előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította. A felmerült bűnügyi költségből III. r. terhelttel egyetemlegesen kötelezte 145.110 Ft, II. r. terhelttel egyetemlegesen 26.740 Ft megfizetésére.

A megyei bíróság az I. r. terhelt személyi körülményei körében rögzítette, hogy jogi egyetemét végzett, jogi szakvizsgával rendelkezik. 2006-ban történt felfüggesztéséig a F. Városi Ügyészség vezető ügyésze volt. Elvált, két nagykorú gyermeke van, egyiknek az eltartásához hozzájárul. Vagyona egy házingatlan, egy zártkert ingatlan, és egy személygépkocsi, 2.500.000 Ft, 500.000 Ft, illetve 2.000.000 Ft értékben. Büntetlen előéletű.

Tényállásként az elsőfokú bíróság az alábbiakat állapította meg:

I.

I. r. terhelt, mint a F. Városi Ügyészség vezető ügyésze, címzetes főügyészségi ügyész, B.610/2003/19/-I. számon, 2003. december hó 30. napján vádiratot nyújtott be a jelentős kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt xxx és társai ellen indított büntetőügyben, a F. Városi Bírósághoz. Ezen ügyben az V. r. terhelt xxxx, jelen ügy II. r. terheltje volt, akivel szemben társtettesként elkövetett önbíráskodás büntette miatt került sor vádemelésre.

Az I. r. terhelt a büntetőügy állását, mint városi vezető ügyész figyelemmel kísérte, és a vádemelést követően kb. egy évvel találkozott a II. r. terhelttel, aki a folyamatban lévő büntetőügyben történő „vádalku” lehetősége iránt érdeklődött.

A folyamatban lévő büntetőügyben 2005. június 8-ra kitűzött tárgyaláson perbeszédék megtartása volt várható.

Ezért az I. r. terhelt arra kívánta utasítani az ügyben eljáró tárgyaló ügyészt, hogy a II. r. terhelttel felmentésre tegyen indítványt. Mivel a tárgyaló ügyész szakmai fenntartásait hangoztatta, és ezek a felmentésre tett indítvány ellen szóltak, az I. r. terhelt 2005. június 7. napján keltezett feljegyzést készített a büntetőügy állásáról, amely a bizonyítékok részletes értékelésének mellőzésével tartalmazta a lefolyt bizonyítási eljárásról kialakított álláspontját, továbbá a terheltekkel szemben indítványozott büntetéseket. Rögzítette azt is, hogy: „A tárgyaló ügyésszel a feljegyzésem tartalmát ismertettem, illetve utasítottam, hogy a feljegyzésben foglaltak szerint járjon el a tárgyaláson”. Ezt követően a vád képviselőjével, és a perbeszéd megtartásával másik ügyészt bízott meg, akinek a részére a

perbeszédet is megírta azzal, hogy azt olvassa fel. A perbeszéd tartalmazta az ügy V. r. terheltjének felmentésére irányuló ügyészi indítványát, és annak az I. r. terhelt szerint fennálló indokait.

Az indítványt az I. r. terhelt a tárgyaláson addig lefolytatott bizonyítás eredményeként az ügy V. r. terheltjére kedvezően történő értékelésére, mérlegelésére alapozta.

2005. június 8-án a folyamatban lévő büntetőeljárásban tanúk meghallgatására, majd elnapolásra került sor, így a perbeszéd megváltása nem történt meg. Az új tárgyalási határnap 2005. október hó 13. lett.

Az I. r. terhelt 1996-1997. évben, közelebbről nem ismert időpontban 400.000.- Ft vételárért megvásárolt egy mátészalkai gyümölcsös művelésű zártkerti ingatlant. Az adásvételről írásbeli megállapodás nem született, az a földhivatali nyilvántartásban sem került bejegyzésre. Az I. r. terhelt, mint „ingatlan-nyilvántartáson kívül szerzett tulajdont” tartotta azt számon, és 2002. évtől kezdődően 500.000.- Ft eladási árért eredménytelenül próbálta értékesíteni.

2005. június 8. és 14. között - közelebbről meg nem határozható napon és időpontban - a terheltek egy étteremben találkoztak, ahol a fenti ingatlan a II. r. terhelt által történő megvásárlásának lehetőségeiről tárgyaltak. Ezt követően még két alkalommal - nem ismert helyen és körülmények között - az ingatlan adásvételével kapcsolatos tárgyalást folytattak, majd 2005. nyár végén - közelebbről nem ismert napon - a II. r. terhelt az I. r. terhelt jelenlétében megtekintette a zártkerti ingatlant.

Az I. és II. r. terheltek közötti ezen találkozóknak valamelyikén szóba került a II. r. terhelt ellen a városi bíróságon folyamatban lévő, fentebb ismertetett büntetőügy, és annak a II. r. terheltre nézve lehetséges kedvező kimenetele. A II. r. terhelt az ingatlanra vonatkozó adásvétellel kapcsolatos tárgyalásokat abban a tudatban folytatta, hogy ezzel az I. r. terhelt közreműködését a számára kedvezően lezáródó büntetőeljárásban biztosítja. Erre tekintettel az I. r. terhelt 2005. október 8-án 100.000.- Ft-ot kapott a II. r. terhelttől. Ennek átvételéről írásbeli megállapodás nem született, ezt az I. r. terhelt az ingatlan adásvételére vonatkozó „szóbeli foglalónak” tekintette.

Ugyanekkor a II. r. terhelt további 200.000 Ft, egy meg nem jelölt időpontbani megfizetését helyezte kilátásba,.

2005. október 8-án az I. r. terhelt szabadságon H. tartózkodott. Ide utazott a II. r. terhelt, és itt került sor a 100.000 Ft átadására.

A városi bíróság a 2005. október 13-i tárgyaláson a perbeszédék elhangzását követően ítéletet hozott. A kijelölt ügyész az I. r. terhelt utasításának megfelelően az ügy V. r. terheltjének - felmentésére tett indítványt.

A városi bíróság az ugyanekkor kihirdetett ítéletében xxx - mint V. r. terheltet - 1 év, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte. Az I. r. terhelt még mindig szabadságát töltötte, őt a kihirdetett ítéletről, felkérésére egy ügyészségi titkár telefonon értesítette. Tájékoztatta arról is, hogy a II. r. terhelt ügyében a bíróság bűnösséget megállapító ítéletet hozott.

A tárgyaló ügyész I. r. terhelt utasítására 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd I. r. terhelt a telefonon keresztül azt közölte, hogy az ügyész az ítéletet vegye tudomásul.

Röviddel ezt követően az I. és II. r. terhelt telefonbeszélgetést folytatott, amelyben a II. r. terhelt azt kérdezte, hogy „Telekkel mi van, főnök?” Ugyanekkor az I. r. terhelt közölte a II. r. terhelttel, hogy hallott a kihirdetett ítéletről, és azt majd később megbeszélik.

Az I. r. terhelt zártkerti ingatlanát a II. r. terhelt nem vásárolta meg. Az I. r. terhelt tulajdonjoga 2007. március 13. napján az ingatlannyilvántartásba adásvétel címén bejegyzésre került.

Azzal, hogy I. r. terhelt, mint a II. r. terhelttel szemben eljáró, és vádképviselőt ellátó városi ügyészség vezetője, utasította a tárgyaló ügyészt, hogy a büntetőeljárásban a II. r. terhelttel szemben felmentő ítélet meghozatalára tegyen indítványt, és azt még a perbeszédék elhangzása előtt, a II. r. terhelt részére értékesítendő ingatlan megvételhez kapcsolta, hivatali helyzetével visszaélt, valamint megsértette az ügyészségi szolgálati viszonyról, és ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény 15. §-ának (3) bekezdésében, és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 31. § (1) bekezdésének d) pontjában foglalt rendelkezéseket, amely alapján törvényes kötelezettségének teljesítése során elfogulatlanul és részrehajlás nélkül kell eljárnia.

Azzal, hogy a II. r. terhelt az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban a vádképviselőt ellátó városi ügyészség vezetőjének, az I. r. terheltnak ingatlan adásvételére hivatkozással 100.000.- Ft-ot adott át, és további 200.000.- Ft-ot ígért, amelynek célja a büntetőeljárás számára kedvező befolyásolása volt, olyan jogtalan előnyt biztosított, amelyre

tekintettel az I. r. terhelt megsértette az elfogulatlan, és részrehajlás nélküli eljárásra vonatkozó törvényi kötelezettségét.

II.

III. r. terhelttel szemben 2005-ben két büntetőeljárás indult.

Az egyik eljárás tárgya közepes alkoholos befolyásoltság mellett 2005. március 26-án megvalósított ittas járművezetés volt, amelyben nevezett vezetői engedélyét az eljáró rendőr a helyszíni intézkedés során elvette.

A III. r. terhelt a 2005. május 10-i gyanúsítotti meghallgatásán nem kívánt vallomást tenni. Miután a nyomozati iratok megküldésre kerültek a F. Városi Ügyészség részére. Az I. r. terhelt, mint városi vezető ügyész, 2005. június 24-én a III. r. terheltet gyanúsítottként, a büntetőügyben meghallgatta. Ennek során a III. r. terhelt beismerő vallomást tett, és olyan „munkáltatói igazolást” csatolt, amelyben egy Kft. ügyvezetője igazolta, hogy nevezett alvállalkozóként év elejétől szerződésben áll a céggel, a járművezetői engedély elvétele miatt saját gépjárművét használni, alkalmazottait a munkavégzéshez kiszállítani nem tudja. Ezért „amennyiben jogosítvánnyal nem fog rendelkezni” úgy a kft. a szerződés felbontására kényszerül.

Azzal, hogy az I. r. terhelt a III. r. terheltet az ügyészségen folytatólagosan gyanúsítottként meghallgatta, módjában állt a vádiratot úgy benyújtani, hogy tárgyalás mellőzésével kerüljön sor az ügyben a büntetés kiszabására. Ennek megfelelően az általa aláírt és a F. Városi Bírósághoz 2005. június 30-án, B.218/2005/5. számon benyújtott vádiratban tárgyalás mellőzésével pénzfőbüntetés kiszabását indítványozta, és a közepes fokú (1.68 ezrelékes) alkoholos befolyásoltság mellett nem tett indítványt a közúti járművezetéstől eltiltásra.

A városi bíróság ennek megfelelően, a 2005. július 5-én meghozott és július 19-én jogerőre emelkedett végzésével ittas járművezetés vétsége miatt tárgyalás mellőzésével napi tételes pénzbüntetést (összesen 44.000 Ft összegben) szabott ki a III. r. terhelttel szemben. A határozat jogerőre emelkedése után a terhelt járművezetői engedélyét az önkormányzattól visszakapta.

A másik ügyben a III. r. terhelt ellen 2005. március 30-án elkövetett lopás vétsége miatt indult büntetőeljárás. A F. Rendőrkapitányság gyanúsítottként 2005. május 17-én hallgatta ki, majd a nyomozást 2005. június 30-án fejezte be.

Ezen ügyben az I. r. terhelt, mint városi vezető ügyész a III. r. terhelttel szemben 2005. augusztus 11-i dátummal B.303/2005/7. számon készített vádiratot, amelyben pénz-főbüntetés kiszabását indítványozta. Ennek alapján eljárva, a F. Városi Bíróság a 2005. szeptember 29-én meghozott és szeptember 30-án jogerőre emelkedett határozatával napi tételes (összesen 28.800 forintot kitevő) pénzbüntetésre ítélte a terheltet.

A III. r. terhelt 2005. július 1-jén és 2-án - alkalmazottaival együtt - vakolat-pótlást végzett, és a nyílászárókat festette le az I. r. terhelt mátészalkai családi házában. A munkák elvégzéséért - amelyek értéke kb. 30.000 Ft volt - munkadíjat nem kért és nem kapott. 2005. őszére tervezték az épület külső kőporozási munkálatait is, amire nem került sor.

A vádirat benyújtása, és a munkálatok megkezdése előtt - közelebbről meg nem határozható időpontban - az épületjavítási munkák megszervezésén túl I. r. és a III. r. terhelt több alkalommal telefonon és személyesen megbeszélést folytatott a III. r. terhelt ellen ittas járművezetés vétsége miatt folyamatban lévő büntetőeljárásról is. Ennek kapcsán a III. r. terhelt tanácsot kért, és segítséget kapott az I. r. terhelttől abban, hogy az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban az I. r. terhelt ne indítványozza a járművezetői engedélyének elvételét, és ennek következtében azt mielőbb visszakaphassa. Ezt célozta a III. r. terheltnek a 2005. június 24-én az ügyészségen tartott folytatólagos gyanúsítottkénti kihallgatása. Mindezt az épületjavítási munkákhoz kötötte az I. r. terhelt.

Azzal, hogy az I. r. terhelt, mint az ügyben eljáró, és vádképviselőt ellátó városi ügyészség vezetője folytatólagosan gyanúsítottként hallgatta meg a III. r. terheltet, és vele szemben úgy emelt vádat, hogy azt az épületjavítási munkák elvégzéséhez kötötte, megsértette az 1994. évi LXXX. törvény 15. §-ának (3) bekezdésében, és a Be. 31. § (1) bekezdésének d.) pontjában foglalt rendelkezéseket, amely alapján a törvényes kötelességének teljesítése során elfogulatlanul, és részrehajlás nélkül kell eljárnia.

Azzal, hogy a III. r. terhelt az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban a vádképviselőt ellátó városi ügyészség vezetőjének, az I. r. terheltnek úgy végzett épületjavítási munkálatokat, hogy azt kérte, járművezetői engedélyét az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásban ne vegye el, olyan jogtalan előnyt biztosított, amelyre tekintettel az I. r. terhelt megsértette az elfogulatlan és részrehajlás nélküli eljárásra vonatkozó törvényi kötelezettségét.

III.

IV. r. terhelt fia, xxx ellen büntetőeljárás indult 2005. június 8. napján elkövetett ittas járművezetés vétsége miatt. Nevezett vezetői engedélyét a helyszínen intézkedő rendőr bevonta. Az ittas járművezetés vétsége miatti ügyében a F. Városi Ügyészség 2005. augusztus 24. napján B.482/2005/4. számon emelt vádat, a vádiratot az I. r. terhelt írta alá. Ebben tárgyalás mellőzésével pénzbüntetés kiszabását indítványozta, de nem tett indítványt közúti járművezetéstől történő eltiltásra. Ennek alapján eljárva a városi bíróság a 2005. augusztus 30. napján tárgyalás mellőzésével meghozott, és szeptember hó 9. napján jogerőre emelkedett Bk.150/2005/2. számú végzésében xxx szemben pénzbüntetést szabott ki. Nevezett vezetői engedélyét a helyi önkormányzat 2005. szeptember hó 13. napján visszaadta.

2005. július 20. és augusztus 24. között - közelebbről meg nem határozható napon - az I. r. terhelt a városi bíróság épületében, találkozott a IV. r. terhelttel, és őt az épületben lévő irodájába hívta. Beszélgetésük során emlékeztette a IV. r. terheltet arra, több évvel korábban, egy vadászaton elejtett szarvasért cserébe 2 darab birkát ígért, és csak az egyiket adta meg. Elmondta IV. r. terheltnak, hogy rendezvényre készül, és szüksége lenne a második birkára. A beszélgetés közben szóba hozták, a IV. r. terhelt fiának ittas járművezetés vétsége miatt indult büntetőügyét. Az I. r. terhelt közölte, hogy az már a városi ügyészségen van. A IV. r. terhelt érdeklődésére - amely szerint túl hosszúra nyúlik a fia jogosítványának bevonása - az I. r. terhelt arról tájékoztatta őt, hogy a fia bűnügyében gépjárművezetéstől eltiltás és pénzbírság kiszabása várható, és azt tanácsolta a IV. r. terheltnak, hogy legyen türelemmel. A beszélgetés során az I. r. terhelt a IV. r. terhelttől ismeretlen mennyiségű pálinkát is kért.

A xxx szemben benyújtott vádiratban az I. r. terhelt, mint városi vezető ügyész, nem tett indítványt a közúti járművezetéstől eltiltásra.

2005. augusztus 25-én a IV. r. terhelt sofőrjével beküldött egy kb. 6.000 Ft értékű feldolgozott birkát az I. r. terheltnak a városi ügyészségre.

Az I. r. terhelt azzal, hogy a városi ügyészségen ittas járművezetés vétsége miatti büntetőeljárás hatálya alatt álló személy édesapjával beszélgetésekor egy több éve meg nem adott tartozás megadását kérte a IV. r. terhelttől, miközben őt a fia ellen folyó büntetőeljárás lehetséges kimeneteléről tájékoztatta, majd ezt követően vádiratot nyújtott be a városi bírósághoz az I. r. terhelt megsértette az 1994. évi LXXX. törvény 15. § (3) bekezdésében, és a Be. 31. § (1) bekezdésének d) pontjában foglalt

rendelkezéseket, amely alapján a törvényes kötelességének teljesítése során elfogulatlanul és részrehajlás nélkül kell eljárnia.

A IV. r. terhelt azzal a magatartásával, hogy a városi ügyészségen büntetőeljárás hatálya alatt álló fia ügyében, a büntetőeljárás gyorsabb lefolyásának céljából, egy évek óta húzódó, és meg nem adott tartozás kiegyenlítésére tett ígéretet, majd később az I. r. terheltnek egy feldolgozott birkát elküldött nevezett számára, jogtalan előnyt biztosított.

IV.

Az V. r. terhelt édesapja, xy továbbá őt terhelt ellen jelentős kárt okozó, folytatólagosan elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt indult büntetőügyben a F. Városi Ügyészség B.49/2004/24-I. számon 2005. május 13-i keltezéssel nyújtott be vádiratot a F. Városi Bírósághoz. Az első tárgyalásra 2005. december 22-én került sor, majd a városi bíróság a 2006. április 10. napján meghozott B.287/2005/19. számú ítéletével xxx 50 nap közérdekű munkára ítélte.

A III. r. terhelt távolabbi rokonságban áll az V. r. terhelttel. 2005. július 1-jén, vagy 2-án, amikor a III. r. terhelt és alkalmazottai az épületjavítási munkákat végezték, a III. r. terhelt hívására az I. r. terhelt családi házában megjelent az V. r. terhelt is. Az I. r. terhelt azt kérte az V. r. terhelttől, hogy „szerezzen” számára 50 m² lambériát. Az V. r. terhelt erre ígéretet tett. Ezt követően az I. r. és az V. r. terhelt telefonon több alkalommal is egyeztetett, amelynek során a lambéria beszerzésén túl az V. r. terhelt apja elleni büntetőügy is szóba került.

A 2005. július 10-i telefonbeszélgetésük során az V. r. terhelt biztosította az I. r. terheltet, hogy a lambéria meglesz, csak az édesapjának ne legyen semmi baja.

A kért lambéria mennyiséget az V. r. terhelt beszerezte, és az I. r. terhelt házához szállította. Abban állapodtak meg, hogy az I. r. terhelt a vételárat nem neki, hanem majd a büntetőeljárás hatálya alatt álló édesapjának egyenlíti ki. A vételár megfizetése a büntetőeljárás megindulásáig nem történt meg.

Az I. r. terhelt vállalta a büntetőügy iratainak átnézését, majd 2005. december 10. és december 19. között telefonon is, és személyesen is beszélt xy a folyamatban lévő büntetőügyről. A 2005. december 18-i telefonbeszélgetés során vállalkozott arra, hogy nevezettnek tanácsot ad arról, a büntetőügyben 2005. december 22-én tartandó tárgyaláson meghatalmazott védőjével közösen milyen

álláspontot képviseljenek.

Azzal a magatartásával, hogy a büntetőeljárás hatálya alatt álló xy fiát, az V. r. terheltet 45.000 Ft értékű lambéria beszerzésére kérte meg, aki azt leszállította, de annak ellenértékét nem fizette meg, az I. r. terhelt jogtalan előnyt fogadott el. Az I. r. terhelt hivatali helyzetével visszaélt, és megsértette az 1994. évi LXXX. törvény 15. § (3) bekezdésében, és a Be. 28. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, amely alapján a törvényes kötelességének teljesítése során elfogulatlanul és részrehajlás nélkül kell eljárnia.

Az V. r. terhelt azzal a magatartásával, hogy az édesapja ellen folyó büntetőügyben a vádképviselőt ellátó városi ügyészség vezetőjének anyagi ellenszolgáltatás nélkül építőanyagot vásárolt, és azt lakására fuvarozta, és erre tekintettel kifejezetten kérte, hogy édesapjának ne legyen baja, az I. r. terhelt számára olyan jogtalan előnyt biztosított, amelyért az I. r. terhelt hivatali helyzetével visszaélt, és megsértette az elfogulatlan és részrehajlás nélküli eljárásra vonatkozó törvényi kötelezettségét.

A megyei bíróság ítéletét az ügyész tudomásul vette, az ellen a terhelt és védője fellebbezett, a tényállás téves megállapítása miatt, felmentés végett. A másodfokú eljárásban fellebbezésüket elsősorban hatályon kívül helyezés érdekében tartották fenn.

A Debreceni Ítéltábla a 2010. június 30-án meghozott Bf.III.80/2009/54. számú ítéletével I. r. terhelt tekintetében az elsőfokú ítéletet annyiban változtatta meg, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből nevezett 11.170 Ft megfizetésére kötelezte, továbbá megállapította, hogy 158.310 Ft-ot az állam visel. Egyebekben az ítéletet helybenhagyta, és a terheltet a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 193.063 Ft viselésére kötelezte.

Az ítéltábla a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával - az iratok tartalma, ténybeli következtetés és a felvett bizonyítás alapján - I. r. terheltet - illetve e terheltet is - érintően az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészítette ki, illetve az alábbiak szerint helyesbítette:

A személyi körülményekhez kapcsolódóan megállapította, hogy az I. r. terhelt elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban nem szenved és a terhére rótt cselekmény idején sem szenvedett. Akaratgyenge, megfelelő tartással nem rendelkező, érzelmileg kissé kiegyensúlyozatlan személyiség, külső megterhelések hatására ideges reakciókra, szorongásra hajlamos. Mindez alkalmazkodó készségét csökkenti. Személyiségzavara nincs. A terhére rótt cselekmények idején azok veszélyességének felismerésére és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsítására

képes volt és a vizsgálat idején is képes.

Tényállás I. pontját illetően:

A F. Városi Bíróság - 2005. október 13-án kihirdetett - 3.B.52/2004/44. számú ítélete a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2.Bf.952/2005/4. számú végzése folytán 2006. május 5-én emelkedett jogerőre. xxx II. r. terhelt az ezen ügyben elbírált bűncselekményét 2003. augusztus 21. napján követte el.

Az I. r. terheltnek tudomása volt arról, hogy a II. r. terhelt ingatlanok vásárlásával és tovább-eladásával foglalkozik.

Az ingatlanra vonatkozó adásvétellel kapcsolatos tárgyalásokon az I. r. terhelt a II. r. terhelt függő helyzetét igyekezett kihasználni az egyébként nehezen eladható ingatlanának értékesítése céljából, s ezen jogtalan előnyért a hivatali helyzetével visszaélt. A „szóbeli foglalónak” tekintett 100 000 Ft átadására az I. r. terhelt kifejezett kérésére került sor.

A II. r. terhelt a jogtalan előny átadásától azt várta, hogy az I. r. terhelt kedvezően befolyásolja az ő büntető ügyét, s ennek érdekében tegyen valamit, ami nyilvánvalóan csak konkrét kötelességszegés lehet.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet 11. oldala 3. bekezdésének első mondatát úgy egészítette ki, hogy „Az indítványt az I. r. terhelt a tárgyaláson addig lefolytatott bizonyítás eredményeként a bizonyítékok a II. r. terhelten kedvezően történő értékelésére, mérlegelésére alapozta.”

Mellőzte az ítélet 13. oldal 3. bekezdéséből, hogy az I. r. terhelt, „amikor a tárgyaló ügyészt a felmentő ítélet meghozatalára utasította, azt xxx II. r. terhelt részére értékesítendő ingatlan megvételéhez kapcsolta”.

Tényállás II. pontját illetően:

III. r. terhelt ellen lopás vétsége miatt 2005. március 23. napján elkövetett cselekménnyel összefüggően indult büntető eljárás.

Tényállás III. pontját tekintve:

Az ittas járművezetést xxx enyhe fokú alkoholos befolyásoltság állapotában valósította meg, vérének alkoholtartalma 1,34 ‰ volt.

* * *

A terhelt védői a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára - és ezzel tartalmilag összefüggően a bekezdés a) pontjára - valamint c) pontjára hivatkozva nyújtottak be a jogerős határozatok ellen felülvizsgálati indítványt. Az indítványban elsődlegesen az érintett határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan a terhelt felmentését, végül a büntetésének lényeges enyhítését kérték.

A Legfőbb Ügyészség BF.200/2011. számú átiratában és képviselője a nyilvános ülésen a felülvizsgálati indítványt részben - a tényállás támadása és az eljárási szabálysértésekre hivatkozása tekintetében - törvényben kizártnak, egyebekben alaptalannak tartotta, és a határozatok hatályukban fenntartását indítványozta.

A terhelt vezető védője a nyilvános ülésen az indítványban kifejtettek alapján, a terheltnek az ellene emelt vádak alóli felmentését indítványozta. Védőjéhez csatlakozva a terhelt a felmentését kérte. Ugyanakkor arra is hivatkozott, hogy a bíróságok kellő részletességgel nem tettek eleget az indokolási kötelezettségüknek, és feltételezések alapján, iratellenesen következtettek a bűnösségére.

A Legfelsőbb Bíróság előljáróban leszögezi, hogy a Be. XVIII. Fejezete szerinti felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kivételes jellegéből következik, hogy nem általános hatókörű, hanem korlátozott terjedelmű jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében írt okokból, azokra hivatkozva kerülhet rá sor.

Az okok között ún. anyagi jogszabálysértések [(1) bekezdés a) és b) pontja] és abszolút eljárási szabálysértések, illetve a súlyosítási tilalom megsértése [c) és d) pont] szerepelnek. Ezen okok köre értelmezéssel sem bővíthető.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése szerint a felülvizsgálatban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, amely indítvánnyal sem támadható. Így a tényállás támadásán keresztül, eltérő tényállást helyesnek tartva anyagi jogszabálysértés címen nincs helye felülvizsgálatnak.

Döntését a Legfelsőbb Bíróság is - függetlenül a tényállás megalapozott vagy megalapozatlan voltától - kizárólag az alapügyben megállapított tényállásra alapíthatja.

A fenti ügyben a védő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti (373. § (1) bekezdés II/d. pontja) eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a 2008. május 19-i tárgyalását (-32. sorszámú jegyzőkönyv) részben a III., a IV. és az V. r. terhelték kirendelt védőjének távollétében

tartotta meg.

Ez a hivatkozás azonban az I. r. terhelt tekintetében - azon túl, hogy érdemben sem látszik megalapozottnak - felülvizsgálatnak alapja nem lehet.

A Be. 417. § (1) bekezdés c) pontjából következően a védő csak az általa védett terhelt javára élhet felülvizsgálati indítvánnyal. Az ügy más terheltjére nézve megvalósult abszolút eljárási szabálysértés címén az általa képviselt terhelt érdekében felülvizsgálatnak nincs helye.

A védő által állított további eljárási szabálysértések sem adnak alapot a felülvizsgálatra. A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okot kizárólag a Be. 373. § (1) bekezdés I/b. és I/c., valamint II-IV. pontja szerinti eljárási szabálysértések jelentenek. Nem vonható ebbe a körbe a titkos információgyűjtésnek a bizonyítás törvényességét sértő szabálya. Ekként a tényállás megállapítása az eljárási szabályok megsértésére hivatkozva sem támadható. Ezekre az eljárási szabálysértésekre nézve a felülvizsgálat törvényben kizárt.

A fentiekből következően a védő az I. r. terhelt tekintetében sem a kötelező védelmet illetően, sem egyéb vonatkozásban abszolút eljárási szabálysértést nem jelölt meg, és illet a Legfelsőbb Bíróság a Be. 423. §-ának (5) bekezdése szerinti hivatalból folytatott vizsgálata során sem észlelt.

* * *

Anyagi jogszabálysértésre hivatkozva az indítványozó túlnyomóan a tényállás támadásán keresztül vitatta a terhelt bűnösségét.

A felülvizsgálat során az alapügyben rögzített tényállás irányadó volt, következésképp e körben eltérő tényállást a Legfelsőbb Bíróság nem állapíthatott meg.

Az érdemi felülvizsgálat alapjaként a felülvizsgálati indítványnak csak a következő hivatkozásai szolgáltak:

- hiányzik a szoros ok-okozati összefüggés (különösen az I. tényállási pontot illetően) az I. r. terhelt hivatalos személyi működése és a jogtalan előny kérése és elfogadása között.
- a jogtalan előny tényállási elem nem valósult meg, mert nem tekinthető jogtalan előnynek a zártkerti ingatlan eladására irányuló tárgyalások folytatása és „100 ezer Ft foglaló” átvétele, miután piaci áron történt volna az értékesítés, s a

felek szerződési akarata valós volt. Nem minősülhet jogtalan előnynek egy néhány ezer forint értékű birka átvétele sem, amely ráadásul több éves szívességi tartozás realizálása, eképpen semmilyen összefüggésben nincs az I. r. terhelt hivatali működésével.

- A kötelességszegés fogalmának vizsgálatakor az eljáró bíróságok túlterjeszkedtek a törvényben megszabott kereteken, s ezek körébe olyan elkövetési magatartásokat emeltek be, amelyek a büntetőjogi normák alkalmazása szempontjából fogalmilag kizárhatók. Ezt a megállapítást az indítványozó a következők szerint konkretizálta:

A Btk. 250. § (3) bekezdése keretjogszabály, annak tartalmát, „a kötelességszegést” nem töltheti ki erkölcsi norma. Konkrét jogi normának, utasításnak, szabályzatnak, de mindenképpen írott normának kell lennie, aminek megszegésével a kötelességszegés megvalósul.

Az eljáró bíróságok ezzel szemben kizárólag erkölcsi alapra helyezték az I. r. terhelt tekintetében az elfogultság bejelentésének szükségességét, illetőleg erkölcsi alapon értékelték kötelességszegőnek az ilyen bejelentés elmaradását.

Miután más kötelességszegés nem volt megállapítható, (mivel a terhelt a vádemelések, illetve a felmentés indítványozására utasítás során törvényesen járt el) nincs tényállásszerűség, ezért felmentésnek van helye

c/2. Az eljáró bíróságok nem tisztázták azt, hogy az I. r. terhelt tudatában milyen módon jelent meg az egyes terhelt-társak kérése. Ez viszont érinti a szándékosság megítélését.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány felvetéseivel csak szűk körben értett egyet.

Azt állapította meg, hogy valamennyi cselekmény (az I., II., III. és IV. tényállási pontok) tekintetében a bűnösség megállapítása törvényes. Érdemben helytálló - a III. tényállási ponttól eltekintve - a cselekményeknek homogén halmazatban álló, a Btk. 250. § (1) bekezdésébe ütköző - a (2) bekezdés a) pontjának közbejöttével - a (3) bekezdés II. tétele szerint minősülő hivatali vesztegetésként történt értékelése, még akkor is, ha a másodfokú bíróságnak a minősítés alapjául szolgáló okfejtésével a Legfelsőbb Bíróság nem mindenben értett egyet.

A III. tényállási pont jogi minősítése azonban részben téves.

A.

- 1) Valamennyi esetben megállapítható a kapcsolat az I. r. terhelt hivatali működése és az előny kérése, illetve elfogadása között. Nem feltétlen törvényi kíváncsóság, hogy ez a kapcsolat ok-okozati összefüggést jelentsen. A hivatali működésnek nem feltétlenül kell okoznia, előidéznie a jogtalan előnyt vagy annak ígéretét. Pusztán az a törvényi követelmény, hogy az előny kérése, nyújtása vagy ezek ígérete függjön össze a hivatali működéssel; a hivatali működés legyen a kerete, alapja, kiváltó oka az előnynek. Azaz a jogtalan előny ne tisztán magánéleti viszonyokhoz, hanem (legalább részben) hivatalos személykénti tevékenység, szerep körében keletkezett viszonyokhoz kapcsolódjon kerüljön. Más szóval, a szóban lévő kapcsolat akkor áll fenn, ha a hivatali helyzet nélkül az előny nyújtása (ígérete) nem is történne meg.

Az előny nyújtása kapcsolódhat általában a hivatalos személy működéséhez anélkül is, hogy az előny nyújtójának konkrét ügye lenne, (ilyenkor a cél a jóindulat megnyerése). Jellemzően azonban az előny kérése, az előny nyújtása a hivatalos személy konkrét ügyintézéséhez, konkrét hivatali eljárásához (a hivatalos személy-ügyfél viszonyhoz) társul.

A tényállásban rögzített esetek mindegyikében kimutatható ez a kapcsolat az előny és a hivatali működés között. Valamennyi esetben ugyanis konkrét, még folyamatban lévő büntető ügyben az ügyészi (vezető ügyészi) beosztáshoz, az ebből származó jogosultságokhoz kapcsolódott a jogtalan előny kérése, nyújtása, illetve az előny ígérete.

Nem helytálló tehát az az érvelés, hogy az I. r. terhelt, magánemberként tartott igényt a tényállásban vázolt - egyébként jogtalan előnynek tekintendő - szolgáltatásokra.

A szolgáltatások az aktív vesztegetői oldalon ugyanis valamennyi esetben a büntető ügy valamilyen szinten érintettjeitől származtak, és azok nyújtásának alapját az I. r. terhelt vezető ügyészi tevékenysége képezte.

Így volt ez a III. tényállási pont esetében is, ahol az aktív oldalon álló terhelttárs az I. r. terheltnek a barátja, akivel büntetőeljárás alá vont fia ügyében vette fel a kapcsolatot, s kért tőle előnynek tekintendő szolgáltatást (birkát, pálinkát).

- 2) Alaptalan az a támadás is, hogy az I. tényállási pont esetében az adásvételi ügylet, s az ennek keretei között átvett „szóbeli foglaltatás” nem tekinthető jogtalan előnynek, továbbá, hogy nem az a III. tényállási pont esetében a néhány ezer forint értékű hús sem.

Az ítélkezési gyakorlat az előnyt a lehető legszélesebb értelemben

fogja fel; nem szűkíti anyagi, pénzben kifejezhető értékű előnyre. Előny mindaz, ami annak élvezőjére nézve kedvezőbb helyzetet jelent a korábbinál.

Ebben a fogalmi megközelítésben tehát jogtalan előny néhány ezer forint értéket képviselő hús, pálinka is.

Csak az aktív vesztegetői oldalon találunk példát arra, hogy a joggyakorlat nem tekinti előnynek az olyan kis értéket képviselő ajándék (hús, édesség, virág, stb.) nyújtását, ami alkalmatlan arra, hogy a hivatalos személy működését a közérdek kárára befolyásolja. A passzív oldalon viszont bármilyen érték kérése, követelése, stb. az előny fogalmi körébe esik, és büntetendő.

Nem változtat az előnykénti megítélésen a III. tényállási pont esetében az sem, hogy a birkahúst az I. r. terhelt, mint „több éves baráti tartozást” kérte. Egyfelől az előny ebben nem merült ki, ahhoz „pálinka” kérése is társult, másrészt éppen az állítólagos tartozás több éven át nem követelése arra mutat, hogy az adott szituációban (a büntetőeljárás folyamatában) számolhatott csupán az I. r. terhelt a több éves addig nem teljesített és nem is követelt, tartozás kiegyenlítésével, és ez számára előnyös.

A tényállásszerűséghez szükséges jogtalanságot az adja, hogy ez a kérés az aktív oldalon egy büntetőeljárással érintett személy hozzátartozójának, (apjának) irányában hangzott el.

Előnynek kell értékelni azt is, (I. tényállási pont) hogy a terhelt egy nehezen értékesíthető ingatlan eladására az I. r. 100.000 forintot vett fel akkor, amikor az eladás utóbb a vevő vételi szándéka hiányában nem teljesedett. (A terhelt egyébként jól tudta, „szóbeli foglaló” a jogban nem létezik).

B.

Ami az egyes cselekmények tekintetében a bűnösség megállapítását és a minősítést illeti, a Legfelsőbb Bíróság álláspontja a következő:

A jogerős másodfokú ítélet az I. és IV. tényállási pontban írt eseteket hivatali helyzettel visszaéléssel látta az I. r. terhelt részéről megvalósítottnak. (tehát ezeknél nem a kötelességszegést róttta az I. r. terhelt terhére, amint ezt a felülvizsgálati indítvány állítja). Kötelességszegést a II-III. tényállásbeli esetekben állapított meg, mégpedig azon az alapon, hogy I. r. terhelt elmulasztotta az elfogultságát bejelenteni és kizárni magát az eljárásból (Be. 31. § (1) bekezdés d) pont megsértése).

Ami az I. tényállási pontban írt cselekményt illeti, az I. r.

terhelt a június 8-i tárgyalás előtt kialakította a felmentésre vonatkozó álláspontját, s ennek képviselőjére utasítja az ügyészt az adott tárgyaláson. Ez kötelességszerű, nem kötelességszegő eljárás.

Az ügyet a bíróság elnapolta 2005. október 13. napjára.

Az elnapolás adott alkalmat arra, hogy 2005. június 8. és 14. napja között, azaz az új határnap előtt a terhelt többször is kapcsolatba lépjen az ingatlanügyletekkel (tovább-eladással) foglalkozó II. r. terhelttel, és vételre kínálja a több éve megszerzett, egyébként nehezen értékesíthető ingatlant, szóba hozva azt is, hogy a büntetőper kimenetele a II. r. terhelt részére akár kedvező is lehet. Így azután a II. r. terhelt az ingatlan adásvételről annak feltevéseivel tárgyal, hogy ezzel a büntető ügyben az I. r. terhelt számára kedvező közreműködését biztosítja; s ennek kapcsán adott át az I. r. terheltnek 100.000 forintot, és ígért további 200.000 forintot.

A Legfelsőbb Bíróság ezt a tényállást alapul véve egyetértett azzal a másodfokú állásponttal, hogy az az I. r. vezetőügyészi működésével volt kapcsolatban az előny kérése, és annak ígérete, tehát a Btk. 250. § (1) bekezdése szerinti alapeset a (2) bekezdés a) pont szerinti minősítéssel együtt nyilvánvaló.

Az a kérdés: fennáll-e a (3) bekezdés szerinti minősített eset is, tehát az előnyért cserébe sor került-e hivatali kötelességszegésre, vagy a hivatali helyzettel egyéb visszaélésre.

A tényállásból nem lehet következtetést vonni arra, hogy az I. r. terhelt jogtalan előnyért utasította volna felmentés indítványozására a tárgyaló ügyészt (a tényállás szerint ez a szakmai álláspont már a II. r. terhelttel való kapcsolatba lépés előtt kialakult). Az sem állapítható meg a tényállásból, hogy ez a kötelezés (utasítás) szakszerűtlen lenne. Ezért jogtalan előnyért kötelezettségszegés nem állapítható meg. Végül az sem jön szóba, hogy az I. r. terhelt a kötelesség nem teljesítését (a felmentés indítványozását) előnyhöz kötötte volna.

A tényállásból azonban kitűnik: a II. r. terhelt az I. r. terhelttől függő helyzetben volt, éppen az ellene az I. r. terhelt irányításával folytatott büntetőeljárás folytán.

Ezt a függő helyzetet használta ki az I. r. terhelt, amikor ingatlanát vételre felkínálta a II. r. terheltnek, s kért tőle ezért 100.000, (illetőleg további 200.000) forintot; tudván, hogy a II. r. terhelt ezt annak reményében nyújtja, hogy az I. r. terhelt tevékenysége révén a büntetőeljárásban a helyzete kedvezőbb lesz.

Ez pedig nem más, mint a hivatali helyzettel visszaélés. A

vesztegetést tehát úgy követte el, hogy a jogtalan előnyért hivatali helyzetével visszaélt.

Hasonló a helyzet a IV. tényállási pont esetében is.

A tényállás szerint az V. r. terhelt apja ellen nem az I. r. terhelt emelt vádat, de mint vezető ügyésznek ez az ügy is az ellenőrzési körébe tartozott.

A 2005. május 13-i vádemelés után (július 1-én és 2-án) azt kérte az V. r. terhelttől, hogy szerezzen neki 50 négyzetméter lambériát. Ezt az V. r. terhelt megígérte. Az egyeztetések során a bűnügy is szóba került. Július 10-én az V. r. terhelt telefonon biztosította az I. r. terheltet „a lambéria meglesz, csak az édesapjának ne legyen semmi baja”. Ezután az V. r. terhelt a lambériát leszállította és azt ellenérték fizetése nélkül az I. r. terhelt átvette.

Az események e szakaszáig a cselekmény a Btk. 250. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő vesztegetés alapesete, amelyet a terhelt, mint vezető beosztású hivatalos személy követett el. Ehhez azonban egy többletelem is társult a későbbiekben: nevezetesen az I. r. terhelt 2005. decemberében egy telefonbeszélgetés során vállalta az ügy átnézését, majd december 18-án – a december 22-re kitűzött bírósági tárgyalás előtt – arra is vállalkozott, hogy az V. r. terhelt apjának a védekezési taktikára nézve tanácsot ad.

Helyes az az álláspont, hogy ezzel a magatartásbeli többlettel az I. r. terhelt köteleességszegést nem valósított meg: az előnyért cserében nem szegte meg vezetőügyészi kötelezettségét.

Az viszont megállapítható, hogy a jogtalan előnyért cserében a hivatali helyzetével visszaélt, amikor vállalta az ügy átnézését, s főként azzal, hogy vállalta a tanácsadást. A hivatali helyzet juttatta ugyanis annak ismeretébe, hogy milyen védekezési taktika lehetséges az V. r. terhelt apja számára.

A védekezési taktika kidolgozása, és ennek az eljárás alá vont terhelttel ismertetése a büntetőeljárás funkció- megosztás elveivel ellentétes. Helytálló tehát az érvelés: ügyészi jogosítványainak azok társadalmi rendeltetésével ellentétes gyakorlását vállalta az I. r. terhelt, ami a hivatali helyzettel visszaélés.

Merőben más a helyzet a II. és III. tényállási pontok esetében.

A másodfokú bíróság jogi álláspontja lényegileg az volt, hogy az I. r. terhelt köteleességszegése kizárólag az elfogultságának be nem

jelentésével valósult meg, tehát a Be. 31. § (1) d) pontjának sérelme a kötelességszegő magatartás. Ezt az érvelést a Legfelsőbb Bíróság tévesnek tartja.

Az elfogultság be nem jelentése, a hivatali visszaélés bűncselekményének (Btk. 225. §) körében valóban kötelességszegő lehet. Ehhez képest a Legfelsőbb Bíróság nem értett egyet a felülvizsgálati indítvány ide vonatkozó hivatkozásával, amely szerint csak az ad alapot erre a bejelentésre, ha a hivatalos személy valóban elfogultnak érzi magát. Ez az álláspont nyilvánvalóan téves: a törvény értelmében az „nem járhat el, akitől az ügy tárgyilagos, elfogulatlan megítélése nem várható el”. ez pedig objektív adatokkal körülhatárolható helyzet is lehet. Lehetnek olyan körülmények, amelyek akkor is kizárási okot keletkeztetnek, ha az eljáró hivatalos személy nem érzi magát elfogultnak.

(Az indítvány értelmezés mellett az ügyekben a felek az eljáró bíróval, ügyésszel szemben alappal elfogultsági kifogást soha sem jelenthetnének be).

Másfelől az az indítványnak az az érve sem helyes, miszerint a Be. 31. § (1) bekezdés d) pontja keretjogszabály, amelynek tartalmát csak írott jog (norma) töltheti ki, erkölcsi norma nem. Ez alapvető tévedés: az elfogultság eseteinek széles köre erkölcsi és nem normatív jogi alapú.

Ennek a kérdésnek azonban a Legfelsőbb Bíróság szerint a II-III. tényállás megítélésénél - ugyanis az I. és IV. tényállás megítélésénél - nincs döntő jelentősége. A Btk. 250. § (3) alkalmazási körében (szemben a hivatali visszaéléssel) az elfogultság be nem jelentésének nem lehet relevanciája, mert a bejelentés a jogtalan előny kérésének, elfogadásának a feltárásával egyenértékű, tehát önfeljelentés, önleleplezés lenne. Erre pedig az elkövető nem kötelezhető. Az önfeljelentés elmaradása súlyosabb minősítést nem eredményezhet. Figyelembe kell venni azt is, hogy az I. r. terhelt vezető ügyészként járt el. Ha kizárja magát a vádemelésből, ezzel vezetői hivatali kötelmei még nem szűnnek meg. Részéről az elfogultság bejelentése pedig lényegileg a helyi ügyészség kizárását jelenti, amely esetben az eljáró ügyészséget a megyei főügyészség jelöli ki.

Ugyanakkor más vonatkozásban, más elvi alapon a jogtalan előny ellentételeként az I. r. terhelt kötelességszegése a II. tényállási pontnál kimutatható, míg a III. tényállásnál ez nem állapítható meg.

A II. tényállásnál ennek alapja a Be. 258/A. §-ának 2. pontja, miszerint kötelességszegés a kötelességnek az előny adásához kötött

teljesítése is.

A kiindulás ezen tényállás esetében az, hogy az irányadó tényállás nem tartalmaz adatot arra, a közúti járművezetéstől eltiltás indítványozásának mellőzése szakmailag hibás lenne, ez pedig önmagában kizárja, hogy az indítványozás mellőzése kötelességszegő lett volna. Ebből viszont arra kell következtetni: az I. r. terhelt a kötelességét teljesítette, amikor nem indítványozott közúti járművezetéstől eltiltást.

A 2005.június30-án történt vádemelés előtt az I. r. és III. r. terheltek telefonon és személyesen többször beszéltek. Előzőleg az I. r. terhelt gyanúsított kihallgatást is foganatosított, ami egy ittas járművezetés szabadlábon lévő terheltje esetén, ha nem is tilos, de merőben szokatlan. Már itt is szóba jött az eltiltásnak a III. r. terheltre hátrányos következménye. A beszélgetések során szóba került az ittas vezetés miatti büntetőeljárás is. A III. r. terhelt segítséget kért, hogy az I. r. terhelt ne indítványozzon eltiltást. Ezt az I. r. terhelt ahhoz kötötte, hogy a III. r. terhelt épületjavítási munkát végezzen a részére.

Az irányadó tényállásból tehát egyértelműen következik: a kötelesség teljesítését - az eltiltás indítványozásának mellőzésével való vádemelést - az I. r. terhelt előny adásához kötötte, ami pedig kötelességszegő. A Btk. 250. § (3) bekezdésének II. tétele szerinti minősített eset megállapítása ezért helytálló.

Nem egészen ez a helyzet a III. tényállás esetén, ahol a 2005.augusztus 24-i vádemelés előtt hívta be az I. r. terhelt a dolgozószobájába a IV. r. terhelte és kérte tőle a tartozásának (bárány, pálinka) megadását. Ekkor már szóba került a IV. r. terhelt fiának a bűnügye. Az I. r. terhelt tájékoztatta a barátját az ügy lehetséges kedvező kimeneteléről (az eltiltás nélküli lezárásról). Ezután került sor (augusztus 24-én) az eltiltás indítványozása nélkül vádemelésre, és másnap megtörtént a kért hűs leszállítása is. Itt nem mutatható ki, hogy az I. r. terhelt mintegy a kötelessége teljesítéséért cserébe kérte a jogtalan előnyt - tehát nem igazolt a kötelességszegés. Ennek a cselekménynek a törvényes minősítése ezért vezető beosztású hivatalos személy által elkövetett hivatali vesztegetés büntette [Btk 250. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja].

A részbeni minősítés változtatással összefüggésben a Legfelsőbb Bíróságnak a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján azt is vizsgálnia kellett, hogy a kiszabott büntetés ezen anyagi jogszabálysértés miatt törvénysértő-e vagy sem.

Ennek eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alkalmazott főbüntetés mértéke eltúlzott. A terhelt terhére

megállapított bűncselekmények közül, 3 rb. cselekmény büntetési tétele 5-től 10 évig, 1 rb cselekmény büntetési tétele - az enyhébb minősítésnek megfelelően - 2-től 8 évig terjed. A halmazati büntetés irányadó kerete 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztés. Ez és a közbizalmat sértő jelleg, a cselekmények társadalomra gyakorolt hatása az enyhítő rendelkezés alkalmazását kizárja.

Ugyanakkor az alapügyben egyébként helyesen feltárt bűnösségi körülmények mellett a cselekmény tárgyi súlyát - a jogtalanul megszerzett előnyök viszonylag csekélyebb mértékét - sem hagyva figyelmen kívül és a másodfokú határozat meghozataláig bekövetkezett 5 éves időmúlás nyomatékossabb értékelése, a törvényi minimumnak megfelelő tartamú szabadságvesztés büntetés alkalmazását indokolja. A közügyektől és az ügyészi foglalkozástól eltiltás és annak mértéke viszont törvényes.

A fentieknek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a Jász-Nagykun Megyei Bíróság és a Debreceni Ítéltábla ítéleteit I. r. terhelt vonatkozásában a Be. 427. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a tényállás III. pontja szerinti cselekmény minősítése tekintetében a fentiek szerint megváltoztatta, továbbá a vele szemben halmazati büntetésként kiszabott börtönbüntetés tartamát 5 évre enyhítette. Egyebekben az érintett ítéleteket hatályukban fenntartotta (Be. 426. §-a).

Az ítélet elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatának lehetőségét pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki. Az ismételt felülvizsgálati indítvány tilalmáról a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdése rendelkezik.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletét a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen hozta meg.

Budapest, 2011. május 10.

Dr. Belegi József s. k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter
s. k. előadó bíró, Dr. Mészár Róza s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bírószági ügyintéző